

नेपाल लेखापरीक्षणमान ५६०

अनुगामी घटनाहरु (SUBSEQUENT EVENTS)

(अन्तराष्ट्रिय गुणस्तर नियन्त्रणमान, लेखापरीक्षण पुनरावलोकन, अन्य आश्वस्तता तथा सम्बद्ध सेवाहरु घोषणाहरुको हाते पुस्तक सन् २०१० अंग्रेजी संस्करणको अनुवाद)

विषयसूची

	अनुच्छेद
परिचय	
यस ने.ले.प.मा.को क्षेत्र	१
अनुगामी घटनाहरु	२
लागू हुने मिति	३
उद्देश्य	४
परिभाषा	५
आवश्यकता	
वित्तिय विवरणहरुको समय र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन बीचका घटनाहरु	६-९
लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको मिति भन्दा पछि र वित्तिय विवरणहरु भन्दा अगाडि प्रकाशित जानकारीमा आएका तथ्यहरु	१०-१३
लेखापरीक्षकले वित्तिय विवरणहरु जारी गरी सकेपछि जानकारीमा आएका तथ्यहरु	१४-१७
कार्यान्वयन र अन्य व्याख्यात्मक बस्तुहरु	
यो ने.ले.प.मा. को क्षेत्र	क१

परीभाषा	क२- क५
वित्तीय विवरणहरुको समय र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन बीचमा भएका घटनाहरु	क६-क१०
लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन भन्दा पछि तर वित्तीय विवरणहरु प्रकाशन गर्नु भन्दा अगाडि प्राप्त तथ्यहरु.....	क११-क१६
वित्तीय विवरणहरु खुलासा भएपछि लेखापरीक्षकलाई जानकारीमा आएका तथ्यहरु	क१७-क१८

नेपाल लेखापरीक्षणमान ५६०, “अनुगामी घटनाहरु” ने.ले.प.मा.२०० “स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको मुख्य उद्देश्यहरु र नेपाल लेखापरीक्षणमान अनुसारको आचरण” को संयोजनमा अध्ययन गर्नुपर्नेछ ।

परिचय

यस नेपाल लेखापरीक्षणमानको क्षेत्र

१. यस नेपाल लेखापरीक्षणमान (ने.ले.प.मा.) वित्तिय विवरणहरू लेखापरीक्षणमानमा देखिने घटनासँग सम्बन्धित लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्वको बारेमा उल्लेख गर्दछ। (सन्दर्भ: अनुच्छेद १)

अनुगामी घटनाहरू

२. वित्तीय विवरणहरूको मिति पछि, देखिएका निश्चित घटनाहरूले वित्तीय विवरणहरू प्रभावित भएका हुन सक्दछन्^१। धेरै वित्तीय प्रतिवेदनहरूको आधारशिला (Financial Reporting Frameworks) ले विषेश गरी त्यस्ता घटनाहरू देखाउँछन्। सामान्यतया त्यस्ता वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिलाहरूले दुई प्रकारका घटनाहरू देखाउँछ,

क. वित्तीय विवरणहरूको समयसम्म अस्तित्वमा रहेका शर्तहरूको प्रमाणहरू उपलब्ध गराउँछ, र

ख. वित्तीय विवरणहरूको खुलासा पछि उठेका शर्तहरूमा प्रमाणहरू उपलब्ध गराउँछ।

नेपाल लेखापरीक्षणमान ७०० ले लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति सार्वजनिक गराउदछ, की लेखापरीक्षकले घटनाहरूको प्रभावको वा कारोवारको विचार गर्दछन, जुन त्यस समयमा घटेको हुन्छ वा लेखापरीक्षक त्यस समय सम्म सावधान रहन्छन्^२।

१ उदाहरणको लागि, नेपाल लेखामान (ने.ले.मा.) ५, “प्रतिवेदको समय पछि,” वित्तीय विवरणहरूको घटनाहरूको उपचार गर्न नेतृत्व गर्दछ, दवै मनपराएको वा मन नपराएको, वित्तिय विवरणहरूको मिति (तोकिएको रूपमा “प्रतिवेदनको अन्त्यमा ” ने.ले.प.मा. र मिति जव वित्तीय विवरणहरू जारी गर्न अधिकार दिईएको मितिको बीचमा उत्पन्न हुने कुराहरू।

२ ने.ले.प.मा. ७००, “ शब्दको निर्माण र वित्तीय विवरणहरूको सूचना, ” अनुच्छेद ३३८।

लागू हुने समय

३. यो ने.ले.प.मा. नेपाल चार्टर्ड एकान्टेन्ट्स संस्थाबाट अंग्रेजी संस्करण लागू भए अनुसार सोही मिति देखि यो ने.ले.प.मा. कार्यन्वयन हुनेछ ।

उद्देश्य

४. लेखापरीक्षकको उद्देश्य;
- क. यथार्थ र प्रर्याप्त लेखापरीक्षण बारेमा प्रमाण प्राप्त गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको मिति र वित्तीय विवरणहरूको मितिको बीचमा देखिएका (आएका) घटनाहरू जसले समायोजन गर्न वा सार्वजनिक जानकारीमा लिन आवश्यक ठान्दछ, ती वित्तीय विवरणहरू उपयुक्त तरीकाले वित्तीय विवरणहरूमा लागू हुने वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिला अनुशार प्रतिविम्बित हुन्छन, र
- ख. लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको खुलासा पछि जानकारीमा आएका उपयुक्त तरीकाले स्विकारीएका तथ्यहरू, जुन लेखापरीक्षको सोही समयमा जानकारीमा आँउछन भने तीनिहरू लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा संशोधन गर्ने कारणहरू बन्न सक्दछन ।

परिभाषा

५. निम्न अनुसारका नेपाललेखापरीक्षणमान को उद्देश्यकोलागि तल दिइएका शब्दवालीहरू अनुसार अर्थ लाग्दछ :-
- क. वित्तीय विवरणहरूको समय : वित्तीय विवरणहरूको कार्यान्वयनकोलागि समायोजीत तत्कालिन समय,
- ख. वित्तीय विवरणहरू स्विकृति भएको मिति ती सम्पूर्ण विवरणहरूको मिति जुन वित्तीय विवरणहरूसँग तुलना गरिएको हुन्छ, सम्बन्धित टिपोट मिलाई तयार गरिएको वा वित्तीय विवरणहरूमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले व्यवस्था गरेको ती

वित्तीय विवरणहरूमा लिइएको उत्तरदायित्व (सन्दर्भ: अनुच्छेद क२)

- ग. लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति- यो समय लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको मिति वित्तीय विवरणहरू नेपाल लेखापरीक्षणमान ७०० अनुसार हुनेछन । (अनुच्छेद क३)
- घ. जारी गरिएको वित्तीय विवरणहरूको मिति- लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन र लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरणहरूको मिति तेश्रो पक्षलाई पर्याप्त जानकारी गराईएको हुन्छ (सन्दर्भ:अनुच्छेद क४-क५)
- ङ. अनुवर्ति (अनुगामी) घटनाहरू - वित्तीय विवरणहरूको मिति र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति बीचमा उत्पन्न हुने घटनाहरू र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन पछि, लेखापरीक्षकलाई जानकारी हुन आएका तथ्यहरू ।

आवश्यकता

वित्तीय प्रतिवेदनहरूको मिति र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति बीचका घटनाहरू

६. लेखापरीक्षकले पर्याप्त उपयुक्त लेखापरीक्षण प्रमाण प्राप्त गर्ने लेखापरीक्षण कार्यविधि तयार गर्न लागनुपर्छ, ती वित्तीय विवरणहरूको मिति र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको समय बीचका सबै क्रियाकलापहरूको समायोजन (Adjustment) वा खुलासा गर्न (Disclosure) वित्तीय विवरणहरू निर्धारण गर्न आवश्यक पर्दछ । लेखापरीक्षकले मात्र होईनकी, अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरूको विषयहरूमा अनुमान गरिएको जुन अघि लागू भैसकेको लेखापरीक्षण कार्यविधिले सन्तोषजनक निस्कर्ष निकालेको हुन्छ । (सन्दर्भ:अनुच्छेद क६)
७. लेखापरीक्षकले अनुच्छेद ६ अनुसार आवश्यक कार्यविधी पुरा गर्नुपर्दछ, त्यसकारण तिनीहरूले वित्तीय विवरणहरूको मितिमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति समायोजन गरिएको हुन्छ, वा तिनीहरूको सकेसम्म

नजिकको व्यवहारीक सम्बन्ध रहन्छ । लेखापरीक्षकले त्यस्ता लेखापरीक्षण कार्यविधिहरूको निर्धारित प्रकृति र अवस्था अनुसार लेखापरीक्षणको जोखिमहरूको जिम्मा लिनु पर्छ, जुन निम्न अनुसार व्यवस्था गरिएका छन् । : (सन्दर्भ अनुच्छेद क७-क८)

- क. कुनै कार्यविधि व्यवस्थापनको बुझाईले स्थापना गरेको ग्यारेन्टीका साथ अनुगामी घटनाहरू पहिचान भएको ।
- ख. व्यवस्थापनको खोजी (सोध खोज) वा उपयुक्त किसिमको सरकारी आम्दानीहरू जहाँ उत्पन्न भएका अनुगामि घटनाहरू तथा तीनीहरूको वित्तीय विवरणहरूबाट प्रभावित भएका हुन सक्छन ।
- ग. यदि व्यवसायको स्वामित्ववालाहरूको बैठकको निर्णयको अध्ययन, व्यवस्थापन वा सरकारका शुल्क सम्बन्धि जानकारीहरू, त्यस्ता वित्तीय विवरणहरू खुलासा मिति भन्दा पछि जारी गरिएका जानकारीहरू, तत्काल नभएका बैठकहरू, त्यस्ता कुनै बैठकहरूमा छलफल गरिएका विषयहरूको खोजी गर्नु । व्यवस्थापन वा सरकारले लगाएको जरीवाना केही भए अध्ययन, तीनीहरू वित्तीय विवरणहरू जारी भएपछि वा हाल निर्णय प्राप्त नभएका त्यस्ता बैठकहरूमा छलफल भई खोजिगरिएका तथ्यहरू (सन्दर्भ: अनुच्छेद क१०)
- घ. यदि कुनै भएमा व्यवसायको हालसालको अनुगामि अन्तरीम वित्तीय विवरणहरू ।
८. यदि, अनुच्छेदहरू ६ र ७ मा खोजिएको सम्पादन गरीने कार्यविधिको परिणाम, लेखापरीक्षकले त्यस्ता घटनाहरू वित्तीय विवरणहरूमा आवश्यक समायोजनका लागि वा जानकारीमा लिनको लागि पहिचान गर्दछन भने लेखापरीक्षकले यस्ता घटनाहरू वित्तीय विवरणहरूमा उपयुक्त तरीकाले लागू गर्नसकिने वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिला अनुसार प्रतिविम्बित भएका हुन्छन भन्ने निर्धारण गर्नुपर्दछ ।

लिखित प्रतिनिधित्वहरु (व्यवस्थापन जवाफ)

९. लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनमा तथा उपयुक्त हुने ठाँउमा सरकारी सूचनाहरु नेपाल लेखापरीक्षणमान ५८०^३ अनुसार लिखितरूपमा उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्न सक्दछन, त्यस्ता सबै घटनाहरुले उत्पन्न गरेका वित्तीय विवरणहरु वा त्यो लागू गर्न सकिने आवश्यक वित्तीय प्रतिवेदनका आधारशिला समायोजन गर्न वा खुलाउनपर्ने समायोजन वा सार्वजनिक गरिएको हुन्छ ।

लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति पछि तर वित्तीय विवरणहरु प्रकाशन गर्ने मिति अघि लेखापरीक्षकको जानकारीमा आएका तथ्यहरु

१०. लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन पछि वित्तीय विवरणहरु सम्बन्धमा लेखापरीक्षण कार्यविधी सम्बन्धी पूरा गर्नु पर्ने कुनै दायित्व लेखापरीक्षकलाई हुने छैन । यद्यपी लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन पछि तर वित्तीय विवरणहरु जारी गर्नु भन्दा अगाडि यदि लेखापरीक्षकको जानकारीमा त्यस्ता तथ्यहरु आएमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको समयमा आएको मानिनेछ, त्यस्ता तथ्यहरु लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा संशोधन गर्ने कारण बन्न सक्नेछन् र लेखापरीक्षकले संशोधन गर्न सक्नेछन : (सन्दर्भ: खनुच्छेद क११)

क. सरकारी सूचनाहरु सम्बन्धमा उपयुक्त समयमा त्यस विषयमा व्यवस्थापनसँग छलफल गर्न;

ख. अथवा वित्तीय विवरणहरु संशोधनगर्न आवश्यककुरा निर्धारण गर्न; यदि सो भए,

ग. कसरी व्यवस्थापनले वित्तीय विवरणहरुका विषयहरु सुल्झाउने आशय (Intends) राख्छन भन्ने खोजी गर्ने ।

११. यदि व्यवस्थापनले वित्तीय विवरणहरु संशोधन गर्दछ, भने लेखापरीक्षकले:

३ अ.ले. मा. ५८०, "लिखित प्रतिनिधित्व "

क. संशोधनको लागि लेखापरीक्षकले आवश्यक कार्यविधि अवलम्बन गर्ने:

ख. अन्यथा नभएमा घटनाक्रमहरूमा अनुच्छेद १२ लागू हुने;

अ. लेखापरीक्षण कार्यविधिलाई अनुच्छेद ६ र ७ बमोजिम नयाँ लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको समय सम्म तोकिदिने ।

आ. संशोधित वित्तीय विवरणहरूमा नयाँ लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन उपलब्ध गराउने । नयाँ लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन संशोधित वित्तीय विवरणहरूको मिति भन्दा अगाडिको मिति हुन्छैन ।

१२. कानून, नियम वा वित्तीय प्रतिवेदनहरूको आधारशिला (Financial Reporting Framework) ले वित्तीय विवरणहरू व्यवस्थापनलाई संशोधन नगर्न प्रभाव पार्ने अनुगामी घटनाहरूलाई प्रतिबन्ध लगाउदैन वा संशोधित घटनाका कारणहरू वा त्यस्ता वित्तीय विवरणहरू स्विकार्य उत्तरदायीत्वहरू, त्यस्ता वित्तीय विवरणहरू संशोधन गर्नबाट लेखापरीक्षकलाई रोक्ने तवरले प्रतिबन्धित गरिएका हुदैनन । लेखापरीक्षकलाई अनुच्छेद ११ (ख) (अ) मा आवश्यक संशोधन गर्न, अनुगामी घटनाहरूमा लेखापरीक्षण कार्यविधिमा प्रतिबन्ध लगाउने अनुमति दिइएको छ । यस्ता प्रकारका घटनाहरूमा लेखापरीक्षकले गर्न सक्दछन की:

क. संशोधित लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा अतिरिक्त समायोजन गरिएको मिति त्यस्ता संशोधनमा प्रतिबन्धित हुन्छन तो त्यसपछि जनाउँदछ, लेखापरीक्षकको कार्यविधिहरू अनुगामी घटनाहरूमा पूर्णरूपमा प्रतिबन्धित गरिएका वित्तीय विवरणहरू संशोधन गर्न वित्तीय विवरणहरूमा सम्बन्धित टिप्पणीमा व्याख्या गरिएको हुन्छ । ; वा (सन्दर्भ:अनुच्छेद क१२)

ख उपलब्ध गराईएका नयाँ वा संशोधित लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनहरूले कथनहरूभित्र विषय अनुच्छेदहरूलाई^४ जोड दिन्छ, अथवा अन्य विषय अनुच्छेद लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा राखिएका अनुगामी कार्यक्रमहरू पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध गरिएका वित्तीय विवरणहरू संशोधन गर्न सम्बन्धित टिप्पणीहरूमा वित्तीय विवरणहरू व्याख्या गरिएका हुन्छन् ।

१३. केही कार्यक्षेत्रहरूमा, कानून, नियम वा वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिला वित्तीय विवरणहरूको संशोधन गर्न व्यवस्थापनले आवश्यकता ठान्दैन र त्यसैगरी लेखापरिक्षणलाई संशोधन गर्न वा नयाँ लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउन आवश्यक छैन ।

यद्यपी यदि व्यवस्थापनले लेखापरीक्षकको धारण बमोजिम वा लेखापरीक्षकको आवश्यक ठानेको समयमा परिस्थितिहरू अनुशार वित्तीय विवरणहरू संशोधन गर्न आवश्यक ठानेन भने : (सन्दर्भ:अनुच्छेद क१३-क१४) ।

क. यदि लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनलाई केहीगरी मान्यता नदिइएमा लेखापरीक्षकले नेपाललेखापरीक्षण मान ७०५^५अनुसार आफ्नो धारणा बदल्न सक्दछन् र त्यसपछि लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउदछन् ; वा

ख. यदि लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनलाई पहिल्यै नै मान्यता प्रदान गरिएको भएमा, लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनलाई वा निम्नतम व्यवस्थापनमा संलग्न सरकारी अधिकार प्राप्त आधिकारीहरूलाई, ती सरकारी सूचनाहरू वित्तीय विवरणहरू आवश्यक संशोधन नगर्दा सम्म तेश्रो पक्षहरूलाई जारी गराईदैनन । यदि वित्तीय विवरणहरू अनुगामी रूपमा आवश्यक

४ हेर ने.ले.प.मा. ७०६, “विषय अनुच्छेदहरूमा वा अन्य विषय अनुच्छेदमा महत्व स्वतन्त्र लेखापरीक्षका प्रतिवेदन”

५ हेर ने.ले.प.मा. ७०५, “ स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको विचारमा परिवर्तन ” ।

संशोधनहरु नगरी तर पनि खुलासा भएमा लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा विश्वास जोगाउन उपयुक्त, कार्य व्यवस्था गर्न खोज्नु पर्छ। (सन्दर्भ: अनुच्छेद, क१५-क१६)

वित्तीय विवरणहरु खुलासामा आएपछि लेखापरीक्षकले जानकारी पाएका तथ्यहरु

१४ वित्तीय विवरणहरु निष्काशनमा आएपछि, त्यस्ता लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण कार्यविधि छान्ने दायित्व रहदैन। यद्यपि यदि वित्तीय विवरणहरु खुलासा भैसकेपछि, लेखापरीक्षकलाई केही तथ्यहरु जानकारीमा आएमा, लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको समयमा त्यसलाई जानकारीमा आएकोले संशोधन गर्ने कारण हुन सक्दछन्। त्यसबेला लेखापरीक्षकले:

- क. व्यवस्थापनसँग उचित विषयमा वा सरकारी अधिकारीसँग लेखापरीक्षकले विषय वस्तुबारे छलफल गर्न सक्दछन्।
- ख. वित्तीय विवरणहरु आवश्यक संशोधनका लागि निर्धारणगर्न; र यदि त्यसो भएमा,
- ग. व्यवस्थापनले वित्तीय विवरणहरु कसरी समायोजन गर्न चाहेकोहो सो कुराको खोजी।

१५. यदि व्यवस्थापनले वित्तीय विवरणहरु संशोधन गर्दछ भने; लेखापरीक्षकले : (सन्दर्भ : अनुच्छेद क१७)

- क. संशोधनको समयमा आवश्यक लेखापरीक्षण कार्यविधि अवलम्बन गर्ने।
- ख. व्यवस्थापनले लिएको बाटोको पुनरावलोकन गर्न पहिल्यै जारी वित्तीय विवरणहरुको कसैले लिएको (ग्रहण गरेको) लेखापरीक्षक प्रतिवेदनसँगै परिस्थितिको बारेमा सूचना गरी पक्का (Ensure) गर्ने।
- ग. अन्यथा भएमा अनुच्छेद १२ लागू हुने:

अ. लेखापरीक्षण कार्यविधिलाई अनुच्छेद ६ र ७ मा नयाँ लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको समयसम्म वा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको समयसम्म वा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन संशोधित वित्तीय विवरणहरूको स्वीकृत मिति भन्दा अगाडि, र

आ. संशोधित वित्तीय विवरणहरूमा लेखापरीक्षकको नयाँ प्रतिवेदन उपलब्ध गराउन ।

घ. जव घटनाक्रममा अनुच्छेद १२ लागू हुन्छ, अनुच्छेद १२ ले खोजे बमोजीम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन संशोधित गर्नु पर्छ वा लेखापरीक्षकको नयाँ लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

१६. लेखापरीक्षकले समायोजित नयाँ अथवा संशोधित लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन विषय अनुच्छेदमा जोड गर्नु पर्दछ वा अन्य विषयगत परिच्छेदले तोकेको वित्तीय विवरणहरूको टिप्पणी विषय जुन बढि समयसम्म संशोधनको कारणका लागि छलफल गरिएको पहिलानै जारी गरिएका वित्तीय विवरणहरू वा लेखापरीक्षकबाट उपलब्ध गराईएको प्रतिवेदन ।

१७. यदि व्यवस्थापनले पक्का (Ensure) गर्नको लागि आवश्यक कदमहरू संचालन गर्दा विगतका समयमा जारी भएका वित्तीय विवरणहरूबाट प्राप्त परिस्थितिको बारेमा सूचना र वित्तीय विवरणमा संशोधन गरेन भने त्यस परिस्थितिमा लेखापरीक्षकलाई संशोधन गर्न आवश्यक लागेमा लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनलाई वा त्यस्ता सबै सरकारी निकायहरू, व्यवसायको व्यवस्थापनमा संलग्न^६ पक्षलाई जानकारी गराउनुपर्दछ । ती सरकारी सूचनाहरूलाई, लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा भविष्यमा विश्वास जोगाउन (Prevent Future Reliance) प्रयत्न गर्नु पर्ने छ । यदि यस्तो सूचनाको व्यवस्थापन वा सरकारी सूचनाहरूले

६. ने.ले.मा. २६०, “ सरकारी निकायसँगको कुराकानी ” अनुच्छेद १३ ।

यस्ता आवश्यक बाटो (तह) अवलम्बन गर्ने छैनन्, लेखापरिक्षणले लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा विश्वास बचाउन उपयुक्त कदम चाल्न खोज्ने छन् । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क१८)

लागू गर्न गरिने तथा अन्य व्याख्यात्मक सामाग्रीहरु :

ने.ले.प.मा.को क्षेत्र (सन्दर्भ:अनुच्छेद १)

क१. जब लेखापरीक्षकले वित्तीय विवरणहरु अन्य अभिलेखिकरणहरुकमा मिल्दो गरी वित्तीय विवरणहरु जारी गर्न सक्दछन्, लेखापरीक्षकले विश्लेषण गर्नु पर्ने अनुगामी घटनाहरुमा लेखापरीक्षकको अतिरिक्त उत्तरदायित्व सृजना हुन्छ । जस्तै, कानूनी वा नियामक निकायका आवश्यकताहरु सार्वजनिक कार्यक्षेत्रहरुमा धितोपत्रहरु माग गर्न संलग्न हुन्छन् तथा ती धितोपत्रहरु माग गरिएका हुन्छन् । उदाहरणकोलागि, लेखापरीक्षकले अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरु अन्तिम प्रस्तावित विवरणहरुमा पूरा गर्न पर्ने आवश्यकता हुन सक्छ । ती कार्यविधिहरु अनुच्छेदहरु ६ र ७ तोकिए बमोजिममा त्यस समयसम्म वा अन्तीम प्रस्तावित कागजपत्रहरु लागूहुने निकटतम समय सम्म उल्लेखित (Referred) भएका, वा अभिलेखिकरणहरुसँग निश्चित गर्न अध्ययन गरीने, ता की अन्य सूचनाहरु प्रस्तावित कागजातहरुमा वित्तीय जानकारीहरुसँग सम्बन्धित हुन्छन् जुन लेखापरीक्षकले समायोजन गरेका हुन्छन्^७ ।

परिभाषा

वित्तीय विवरणहरु स्वीकृत भएको मिति (सन्दर्भ:अनुच्छेद ५ (ख))

क२. केही कार्यक्षेत्रहरुमा, कानून वा नियमहरु बेग्लै वा पूर्णरूपमा परिभाषित हुन्छन् । (उदाहरणको लागि, व्यवस्थापन वा ती सरकारी निकायहरु)

७ हेर ने.ले.प.मा. २००, “स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको सम्पूर्ण उद्देश्यहरु र नेपाल लेखापरीक्षणमान अनुशार लेखापरीक्षको आचारण” अनुच्छेद २ ।

तीनिहरु वित्तीय विवरणहरूसँग तुलना गरिएका सबै अन्तिम विवरणहरूसँग उत्तरदायी हुन्छन, जहाँ सम्बन्धित टिप्पणी (Related Notes) मिलाई तयार गरिएको हुन्छ र आवश्यक स्वीकृत कार्यहरूकालागि छानिएको हुन्छ । अन्य कार्यक्षेत्रहरूमा, कानूनमा वा नियमहरूमा स्वीकृत कार्य निर्दिष्ट गरिएको हुँदैन र व्यवसायले यसको आफ्नो कार्यविधि तयार गरेको हुन्छ र यसका वित्तीय विवरणहरू पुरा गर्न यसको व्यवस्थापन र सरकारको रूपरेखाहरूको अवस्था ध्यानमा राखी तयार गरिएका हुन्छन । केही कार्यक्षेत्रहरूमा, शेरधनीहरूद्वारा अन्तिम स्वीकृत गरिएको अन्तिम विवरणहरू आवश्यक हुन्छ । यी कार्यक्षेत्रहरूमा लेखापरीक्षकले निर्णय गर्न शेरधनीहरूको अन्तिम स्वीकृति आवश्यक पर्दैन, प्रयाप्त उपयुक्त लेखापरीक्षण प्रमाण जुन लेखापरीक्षकको धारणाको आधारमा आधारीत भई वित्तीय विवरणहरूमा प्राप्त गर्न सकिन्छ । लेखापरीक्षणमान को उद्देश्यहरूको लागि वित्तीय विवरणहरू स्वीकृती भएको मिति अगाडिको मिति हो जुन त्यो आधिकारीक निकायले निर्धारण गर्दछन, ती सबै विवरणहरू वित्तीय विवरणहरूसँग तुलना गरिएका हुन्छन, सम्बन्धित समायोजित टिप्पणीहरू तयार गरिएका हुन्छन वा तिनीहरू आधिकारीक निकायबाट अस्विकार गरिएका वित्तीय विवरणहरूमा तिनीहरू उत्तरदायित्व भएका हुन्छन ।

लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति (सन्दर्भ:अनुच्छेद५ (ग))

क३. वित्तीय विवरणहरूको धारणाको आधारमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन लेखापरीक्षकले प्राप्त गरेको उपयुक्त, प्रयाप्त प्रमाणको मिति भन्दा अगाडि हुन सक्दैन, प्रमाणहरू मिलाएर ती सबै विवरणहरू वित्तीय विवरणहरूसँग तुलना गरिन्छन, सम्बन्धित टिप्पणीहरू मिलाएर तयार गरिएका वा ती आधिकारीक निकायले अस्विकृत गरिएका दायित्व

द हेर अ.ले.मा. ७००, अनुच्छेद ४१ । केही घटनाहरूमा, कानून वा नियमहरू पनि वित्तीय विवरणहरू को प्रतिवेदनहरूमा शिर्षक बन्दछन जुन लेखापरीक्षकले पूरा गर्ने आशा गरीएको हुन्छ ।

अर्न्तगतका वित्तीय विवरणहरु । त्यसैगरी अनुच्छेद ५ (ख) मा व्यवस्था गरिएको लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति वित्तीय विवरणहरु स्विकृत मिति भन्दा अगाडि हुन सक्दैन । लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको समय जुन अनुच्छेद ५ (घ) मा बताईएको छ र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन व्यवसायीकता प्रदान गरेको बीचमा प्रशासकिय विषयहरुका कारणले समयअवधि व्यतित हुन सक्दछ ।

वित्तीय विवरणहरु जारी गरिएको मिति (सन्दर्भ:अनुच्छेद ५ (घ))

क४. वित्तीय विवरणहरु जारी गरिएका मितिहरु साधारणतया व्यवसायको नियन्त्रण वातावरणमा आधारित हुन्छ । केही परिस्थितीहरुमा वित्तीय विवरणहरुको जारी गरिएको मिति त्यो समय हुन सक्दछ की तिनीहरु नियन्त्रण निकायमा जनिएका हुन्छन । त्यसैले लेखापरीक्षकको विवरणहरु लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन बाहेक खुलासा हुन सक्दैनन । त्यो समयसम्म लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरणहरु मात्रै होइन की वा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन भन्दा पछि हुनु हुदैन, तर त्यस समयमा वा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन व्यवसायमा उपलब्ध गराईए भन्दा पछि हुनु पर्छ ।

सार्वजनिक व्यवसायहरुमा विषेश व्यवस्थाहरु

क५. सार्वजनिक क्षेत्रको विषयमा, वित्तीय विवरणहरुको मिति लेखापरीक्षण वित्तीय विवरणहरुको मिति खुलासा गरिएको हुन्छ वा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन तथा तीनिहरु विधायकमा प्रस्तुत गरिएको हुन्छ अथवा सार्वजनिक गरिएका हुन्छन् ।

वित्तीय विवरणहरुको मिति र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन मितिका घटनाहरु (सन्दर्भ:अनुच्छेद ६-९)

क६. लेखापरीक्षकको जोखिम लेखाजोखाको आधारमा, आवश्यक लेखापरीक्षण कार्यविधि अनुच्छेद ६ मा समायोजित कार्यविधीहरु पर्याप्त लेखापरीक्षण प्रमाण, प्राप्त गर्न आवश्यक संलग्न लेखाङ्कित प्रमाणहरु दोहोर्याई हेरिएको वा परीक्षण गरिएको वा वित्तीय विवरणहरुको मिति र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मितिका कारोवारहरु । लेखापरीक्षण

कार्यविधि अनुच्छेद ६ र ७ मा आवश्यक अतिरिक्त कार्यविधि लेखापरीक्षकले अन्य उद्देश्यको लागि पुरा गर्छ, अन्यथा नभएमा, अनुगामी घटनाहरूमा प्रमाणहरू उपलब्ध गराउँदछ, (उदाहरणको लागि, लेखापरीक्षण प्रमाण प्राप्त गर्न वित्तीय विवरणहरूको मिति सम्मको खाता मौज्जात, त्यस्ता छाडिएका कार्यविधि वा कार्यविधिहरू मिल्दो प्राप्तीहरू वा प्राप्त गर्न सकिने खाताको सम्बन्धमा ।)

क७. अनुच्छेद ७ ले छुट्याउछ कि यो प्रशंगमा निश्चित कार्यविधिहरू अनुच्छेद ६ मा दिइएअनुसार लेखापरीक्षकले पुरा गर्न आवश्यक हुन्छ ।

अनुगामी घटनाहरूका कार्यविधि लेखापरीक्षकले पुरा गर्न सक्दछ, तथापी उपलब्ध भएका सूचनाहरूका आधारित हुन्छ र विशेषरूपमा, लेखापरीक्षण जानकारी (सूचना) लाई वित्तीय विवरणहरू तयार गरेको समय सम्म बढाउनु पर्छ । जव लेखापरीक्षण सूचनाहरू वा अन्तरिम वित्तीय विवरणहरू अनुसार नियमित छैनन । (तथापि अन्तरीम वा बाह्य उद्देश्यहरू) तयार गरिएका हुन्छन वा व्यवस्थापनको बैठकको निर्णयहरू वा ती तयारी गरिएका सरकारी सूचनाहरू लेखापरीक्षकसँग सम्बन्धित कार्यविधीहरू, उपलब्ध प्रविष्टहरू वा अभिलेखहरू, मौजुदा विवरणहरू समेत निरीक्षणको लागि लिन सकिन्छ । अनुच्छेद क८ केही अतिरिक्त विषयहरूमा उदाहरण दिन्छ, तिनीहरूमा लेखापरीक्षकले ती जाँचबुझ गर्ने कुरामा विचार गर्नु पर्दछ ।

क८. अनुच्छेद ७ ले खोजेको अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधि लेखापरीक्षकले उपयुक्त तरीकाले विचार गर्नु पर्दछ ।

- व्यवसायको पछिल्लो प्राप्त बजेटहरूको अध्ययन, अनुमानित नगद प्रवाह वा अरु सम्बन्धित व्यवस्थापनको प्रतिवेदन वित्तीय विवरणहरूको मिति पछिको समय,
- खोजी नीति, वा पहिलाको मौखिक वा लिखित सोधखोज, व्यवसायको कानूनी सरसल्लाह, विवाद वा दाविहरूसँग सम्बन्धित, वा

- विचारणिय लिखित जानकारीहररु विशेष अनुगामी घटनाहरुलाई समेटेको अन्य लेखापरीक्षक प्रमाणहरुलाई आवश्यक सहयोग गर्न र प्रयाप्त उपयुक्त लेखापरीक्षणमा तिनीहरुको प्राप्त प्रमाण ।

खोजी (Inquiry) (सन्दर्भ: अनुच्छेद. ७ (ख))

क९. व्यवस्थापनको खोजीमा (Inquiring), र आवश्यक उपयुक्तता, ती सरकारी सूचानाहरुमा उत्पन्न भएका अनुगामी घटनाहरुले वितीय विवरणहरुलाई प्रभाव पार्न सक्दछन, लेखापरीक्षकले ती विषयहरुको हालको अवस्था, ती लेखापरीक्षण गरिएका प्रारम्भिक रुपमा वा अपूर्ण (अधुरो) तथ्य र तपशिल अनुशारका विषयहरुमा विषेश खोजी गर्न सक्दछन;

- यदि नयाँ प्रतिवद्धताहरु स्थापित गर्न वा प्रत्याभूती (प्रवेश गराउनु) लिन ।
- यदि सम्पत्ति बेच्नु वा प्राप्त गर्न तय गर्नु वा योजना गर्न ।
- यदि त्यहाँ पूँजीको बृद्धि भएको हुनु वा ऋण योजनाहरु जारी गर्ने, नयाँ शेयर वा डिबेन्चर जारी गर्ने, रुपमा वा गाभिने वा खारिजी गर्ने वा योजना गर्ने सम्भौता गर्नु ।
- यदि सरकारद्वारा कुनै सम्पत्ति उपयुक्त ठान्नु वा नोक्सान गर्नु, उदाहरणको लागि आगो वा बाढीले नोक्सान गर्नु ।
- यदि आकस्मिक रुपमा कुनै प्रगती हुनु ।
- यदि कुनै प्रयोग नभएको लेखापरीक्षण समायोजन गरिएको वा मनन गरिएको ।
- यदि कुनै घटनाले उत्पन्न गरेको लेखाङ्कन नीतिको विषयको उपयुक्ततामा सृजना गर्न सक्ने प्रश्नहरु जुन वितीय विवरणहरुमा प्रयोग गरिएका हुन्छन, मुद्दाको रुपमा हुन सक्दछन । उदाहरणको लागि, यदि त्यस्ता घटनाहरुलाई प्रश्न भनिएको भए बैधानिकता सम्बन्धित अनुमान हुनेछन ।

- यदि कुनै घटनाहरूले उत्पन्न गरेका कारोवारहरूको मापन सम्बन्धी अनुमानहरू वा बनाइएको शर्तहरू वित्तीय विवरणहरूमा हुन्छन ।
- यदि कुनै घटनाहरूले उत्पन्न गर्ने ती सम्पत्ती प्राप्त गर्न सम्बन्धित हुन्छन ।

बैंठक निर्णयको अध्ययन (सन्दर्भ:अनुच्छेद ७(ग))

सार्वजनिक क्षेत्रको व्यवसायको विषेश मननिय कुरा:

क१०. सार्वजनिक क्षेत्रमा, लेखापरीक्षकले कार्यालयको लेखाहरूको सम्बन्धित कार्यविधिहरू अध्ययन गर्न सक्दछन्, विधायीका वा विषयहरूको खोजीको लागि चालिएको प्रकृयाहरू जुन कार्यालयको अभिलेखमा प्राप्त हुन सक्दैनन ।

लेखापरीक्षकलाई लेखापरीक्षण प्रतिवेदन समयपछि तर वित्तीय विवरणहरूको मिति अगाडि जारी गरिएका थाहा हुन आएका तथ्यहरू

व्यवस्थापनको लेखापरीक्षकसँग हुने उत्तरदायित्व (सन्दर्भ:अनुच्छेद१०)

क११. लेखापरीक्षणमान २१०" मा व्याख्या गरीए अनुशार, लेखापरीक्षकको नियुक्तिको शर्तमा लेखापरीक्षकलाई जानकारी दिन व्यवस्थापनको सम्भौतामा समायोजन भएको तथ्यहरूले वित्तीय विवरणहरू प्रभावित हुनसक्दछन्, जसमा लेखापरीक्षणको प्रतिवेदनको समयमा र वित्तीय विवरणहरू प्रकाशित गर्ने समयमा व्यवस्थापन सावधान रही कार्य गर्नु पर्दछ १।

दोहोरो मिति (सन्दर्भ:अनुच्छेद१२ (क))

क१२. जव, परिस्थितिहरूले अनुच्छेद १२ (क) को व्याख्या गर्दछ, लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षक प्रतिवेदन संशोधन गर्दछ, की लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा

१ हेर ने.ले.प.मा. २१०, "लेखापरीक्षक नियुक्तिमा शर्तहरू स्विकार गर्नु " अनुच्छेद क२३ ।

अतिरिक्त मिति राख्न त्यो संशोधनमा प्रतिबन्ध गरिएका हुन्छ, लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको मिति वित्तीय विवरणहरूको संशोधन गर्न महत्व दिन्छ, व्यवस्थापनले अपरिवर्तनलाई जोड गर्दछ, किन भने यो मितिले कहिले वित्तीय विवरणहरूको लेखापरीक्षण कार्य पुरा भयो भन्ने जानकारी गराउँछ । यद्यपी, लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा अतिरिक्त मिति प्रयोग कर्तालाई लेखापरीक्षक कार्यविधिहरूबारे मिल्दो मिति जानकारी दिन्छ, जहाँ वित्तीय विवरणहरूको अनुगामी संशोधन गर्न प्रतिबन्ध लगाइएको हुन्छ । तपशिल अनुशार अतिरिक्त मितिहरूको रूपमा निर्देशित गरिएको छ । (लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनको मिति)

अनुमान गरिएको टिप्पणी Y, जुन यस्तो हो कि (लेखापरीक्षण कार्यविधि पुरा गरेको मिति Y मा बताइएको संशोधन गर्न प्रतिबन्धित हुन्छ)

व्यवस्थापनद्वारा वित्तीय विवरणहरूमा संशोधन नहुने (सन्दर्भ: अनुच्छेद १३)

क१३. केही कार्यक्षेत्रहरूमा कानून, नियम वा वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिला वित्तीय विवरणहरूमा सुधार गर्न व्यवस्थापकले आवश्यक ठान्दैन । यो प्राय भईरहेको कुराहरू हो (This is often the case), जव वित्तीय विवरणहरू जारी गरीन्छ, तपशिल अनुशारको समय महत्वपूर्ण हुन्छ, उपयुक्त तरीकाले सार्वजनिक गरिएका त्यस्ता विवरणहरू बनाइन्छ ।

सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायले विशेष मनन गर्नु पर्ने :

क१४. सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा, अनुच्छेद १३ अनुशार कार्य गरिएकोमा जव व्यवस्थापनले वित्तीय विवरणहरूमा संशोधन गर्दैन, भिन्नै रूपमा अधिकार प्राप्त निकायलाई वा अन्य सम्बन्धित निकायलाई प्रतिवेदनको तह अनुसार विवरण दिन सक्छ, वित्तीय विवरणहरूको अनुगामी घटनाहरूमा र लेखापरीक्षणको प्रतिवेदनमा लागू गर्न सकिन्छ ।

लेखापरीक्षणको प्रतिवेदनमा निर्भरतामा रोकको लागि लेखापरीक्षकको खोजी कार्य

क१५. लेखापरीक्षकले अतिरिक्त कानूनी दायित्वहरू पुरा गर्न आवश्यक हुन्छ, यदि जव लेखापरीक्षकले वित्तीय विवरणहरू खुलासा नगर्ने बारे व्यवस्थापनलाई जानकारी गराएको व्यवस्थापनले लेखापरीक्षकको अनुरोध स्विकार गरेमा ।

क१६. यदि व्यवस्थापनले लेखापरीक्षकको खुलासा नगर्ने सूचना वेवास्था गरी वितीय विवरणहरु तेश्रो पक्षलाई प्रकाशित गरेमा, लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा लेखापरीक्षकको कारवाही विश्वास जोगाउने कार्य वितीय विवरणहरुमा आधारित हुन्छ, त्यो लेखापरीक्षको कानूनी अधिकार र दायित्वहरु भित्र पर्दछ । त्यसैगरी लेखापरीक्षकले उपयुक्त कानूनी सल्लाह लिन सक्दछ ।

वितीय विवरणहरु प्रकाशित भएपछि, लेखापरीक्षकलाई जानकारीमा आएका तथ्यहरु

व्यवस्थापनद्वारा वितीय विवरणहरु संशोधन नहुने (सन्दर्भ:अनुच्छेद १५)

सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरुलाई विषेश रुपमा पालन गर्नु पर्ने

क१७. केही क्षेत्रहरुमा, कानून वा नियमहरुद्वारा सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरुलाई वितीय विवरणहरुमा संशोधन गर्न प्रतिबन्ध लगाइएको हुन सक्छ । त्यस्ता परिस्थितीहरुमा, लेखापरीक्षकलाई कार्य गर्ने उपयुक्त तरीका कानूनी निकायले जानकारी गराउनु पर्दछ ।

लेखापरीक्षकको कार्य विश्वास जोगाउन खोज्नु लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा (सन्दर्भ:अनुच्छेद १७)

क१८. जव लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनलाई विश्वास गर्दछन वा ती सरकारी निकायहरु, वितीय विवरणहरुमा आवश्यक कदमहरु चाल्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा विश्वास जोगाउन असफल भएमा, व्यवसायको तर्फबाट पहिल्यै लेखापरीक्षकको प्रारम्भिक सूचना बिना प्रतिवेदन खुलासा गर्दछ, भने लेखापरीक्षकले त्यो विश्वास जोगाउन कदम चाल्ने छन, लेखापरीक्षकको कारवाहीको प्रकृया लेखापरीक्षकको कानूनी अधिकार र दायित्वहरुमा आधारित हुन्छ । त्यसैगरी, लेखापरीक्षकले उपयुक्त कानूनी राय खोज्न सक्दछन् ।